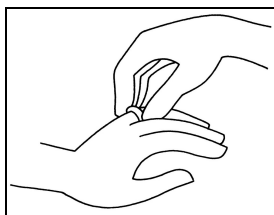

TIOSESI O 'UVEA MO FUTUNA

FAGONOGONO 25

TE SĀKALAMETA O TE 'OHOANA

'E au foaki atu 'ia au kiā koe

Talu mai ni ta'u si'i pē, i te 'ū fenua 'uesitē, kua lahi ni fakakaukau 'e fetōkehekehe'aki ai 'ia te mahino lelei mai o kupu 'ae 'e lua ko : 'ohoana mo fāmili . 'E mole feala ke tou palalau kiā me'a fuli 'aia i ni pāsina pē e lua ! 'E tou filifili ke tou palalau tāfito pē anai ki te sākalameta o te 'ohoanā .

Kotea 'ia te me'a 'e palalau'i mokā talanoa ki te nofo 'ohoana ?

« Ko te 'ohoanā ko te ma'uli 'e fakatoka ai e he fafine mo he tagata 'ia he fakatahi 'e fakalēkula'i 'ona fakatu'utu'u , 'ona fuá peamo tona veteki e ni fakatu'utu'u fakalao 'e lolotoga ma'uli'i i tonā fenuá , e ni fakatu'utu'u fakalotu pe'e ko ni fakatu'utu'u fakaaga'ifenua « . Ko te 'ohoana fakalotú 'e mole gata ai , 'e fakalaka atu ia i te 'ū fakatu'utu'u fakalao 'aenī .

Ko te 'ohoana fakakilisitiano ko he sākalameta

Ne'e fakatupu e te 'Atuá 'ia te tagatá peamo te fafiné , ke nā fetaupau 'aki , ke nā matatau pea ke nā fefakakātoa'aki .

Ko te ma'uli fakatahi mo te fe'ofa'ofani 'ae mole kei 'tokolua ai 'ia te tau-mātu'á , kae ko he kakano pe leva e tahi ' , ne'e fakatoka ia e te 'Atua te tupu'aga , ko tona fakahā mai 'aia e te Genèse kap,21-24 . Ne'e loto 'e Kilisitō 'Alikī ke toe tuku 'ia te nofo-'ohoanā ki tona 'uhiga peamo tona mā'oni'oni 'ae ne'e loto ki ai 'ia te 'Atuá mai te kamata'aga . 'E ina kole mai *ke 'aua na'a haga 'ia te tagatá o veteki 'ia te me'a ne'e ha'i e te 'Atuá* . Ko te fakapapau 'ohoana 'ae mole feala hona vetekí , ko te fakatātā 'aia o te fetauhi'aki a Kilisitō mo te 'Ēkelesiá , 'e hoki mahino lelei mai ai . Ko te tupu'aga 'aia o te hiki ake e Kilisitō 'ia te nofo 'ohoanā ki te ma'uhiga o te sākalameta .

Ko te 'ohoana a he fafine mo he tagata ne'e kua papitema , 'e nā ma'uli'i 'ia te tui fakakilisitiano , 'e ko he sākalameta . Ko tona 'uhiga , ko te 'ohoanā ko he faka'iloga ia o te 'afio mai a te 'Atuá .

Ko te sākalameta o te 'ohoanā 'e fakahoko 'aki 'ia te fakapapau a te tagata mo te fafine 'iā mu'a o te 'Atuá peamo te 'Ēkelesiá . 'E fakatalitali e te 'Atuá pea ina ha'i mo fakamo'oni 'ia te felōgoi 'aia 'e hoki fakakātoa lelei 'aki te felāve'i fakasino a te tau-mātu'a (Youcat n° 261)

Ko te fakapapau 'aia 'e mo'oni mokapau ne'e fakahoko 'aki he loto 'āteaina lelei , mokapau ne'e nā faka'amu ke tahi peamo gata'aki , ko tona 'uhiga ke a'u te fakapapau 'aia ki te mate , pea ke nā fia fakatalitali ni fānau .

I tona 'uhiga totonu , ko te to'oto'oga o te nofo 'ohoanā peamo te fe'ofa'ofani fakatau-mātu'a 'e ina fakafaigamālie ke ma'u ni fānau pea ke 'ako'i foki 'ia te 'ū fānau 'aia : he'e ko fānaú , ko fua ia o te 'ohoanā . Ko te 'ū fānaú , ko me'a'ofa lelei kehe 'aia o te ma'uli 'ohoanā pea 'e kakau tāfito 'ia te 'ū fānaú 'aia ki te fakakoloa o 'anatau mātu'á . 'E foaki e te sākalameta o te 'ohoanā ki te tau-mātu'á 'ia te kalasia 'ae 'e ina fakamālohi'i mo fakalelei age tanā fe'ofa'ofani , te kalasia 'ae 'e ina fakama'u lelei tanā tahí , mole toe mavete , te kalasia 'ae 'e ina fakamā'oni'oni nāua i tonā ma'uli fakafāmilí .

Kotea 'ia te tupu'aga o te mole feala ke maumau'i 'ia te 'ohoanā ?

'Aki 'ia te sākalameta 'aia , ko te tau-mātu'a kilisitiano , 'aki tonā kua 'afio'i e te Laumālie mā'oni'oni , pea o mulimuli kiā Kilisitō 'ae ne'e 'ofa ki te 'Ēkelesiá peamo mo foaki tona ma'ulí 'uhi ko iá , kua nā tau'aki ma'uhiga

tatau . Ko te tau-mātu'á , 'e nā pusiaki peamo tekeni , i tonā mālohi kātoa , 'ia tanā fetauhi'aki , 'aki tanā fevaevae'aki **'iā nāua pe**, pea 'aki he **'ofa he'e-mele** 'e matapuna ki te 'Ofa totonu o te 'Atuá . 'Aki 'ia te fefakahoanaki o te faka'atuá mo te fakatagatá , i te 'ū temi fīmālié peamo te 'ū lakaga faigata'á , 'e nā tā'ofi ma'u ai pē , i onā sinó mo 'onā laumālié , ki te **feagatonu'akí** , kae nā lītu'a ki te fai fe'au'aki peamo te māvete .

Ko te sākalametá ko he me'a'ofa o te 'Atuá.

'E mole ma'u e te 'Ēkelesiá 'ia hona mālohi ke ina maumau'i 'ia te 'ofa 'aia . 'E mole feala 'ia ia 'aē ne'e kua ina tali mo'oni 'ia te sākalameta o te 'ohoanā ke toe liuga fakatapu'i hona 'ohoana 'uhi he ne'e kua māvete . Pea kā 'e toe 'ohoana pe ia , 'e nofo pe ia ko he tahi o te 'Ēkelesiá he'e mole feala he maumau'i o tona papitemá , kā kua ina motuhi tona ma'uli tali sākalametá o a'u ki he lakaga 'e ina kole ai 'ia te sākalameta o te fakamamahí .

'E feafea'i 'ia te fakahoko o te sākalameta o te 'ohoanā ?

'E ma'ua 'ia te 'ohoanā ke fakatapu'i 'iā mu'a o te haha'í 'aki 'ia te fefoaki 'aki o tanā kua loto tahí : ko te fakapapau fakahāhā peamo 'āteaina a te tau-mātu'á 'iā nāua tefua . Ko te to'oto'ogá 'e fakahoko ia 'iā mu'a o te kau kilisitianó , 'iā mu'a o te kau fakamo'oni peamo te pule palōkia , pe'e ko he pātele pe'e ko he tiakono , ne'e hino'i e te pule palōkiá . Ko te tau-mātu'á 'ae 'e gāue i te sākalametá 'aki tanā fefoaki 'aki 'onā 'ofá mo he loto kātoa .

'E fakaafe e te pule to'oto'ogá 'ia te tokoluá ke nā fetalai 'anā fakapapau . Ko'enī 'ia te felōgoi 'aia 'e ina fakatafito 'ia te ma'uhiga o te sākalameta o te 'ohoanā .

Te tamá : N. Pe'e ke tali ke ke liliu ko toku 'ohoana ?

Te ta'ahine : 'Io 'e au tali ke au liliu ko tou 'ohoana . Kae kiā koe N. pe'e ke tali ke ke liliu ko toku 'ohoana ?

Te tamá : 'Io , 'e au loto ki ai . 'E au tali koe ko toku 'ohoana pea 'e au foaki atu 'ia au kiā koe ke au 'ofa kiā koe o tu'uma'u lolotoga totā ma'ulí kātoa .

Te ta'ahine : N.'E au tali koe ko toku 'ohoana pea 'e au foaki atu 'ia au kiā koe ke au 'ofa kiā koe o tu'uma'u lolotoga totā ma'ulí kātoa .

'E fakamo'oni leva 'ia te pule-to'oto'ogá ki te fakapapau 'aia :

I te lakaga nei , kua fakatahi'i koulua e te 'Atuá 'aki te sākalameta o te 'ohoanā .

Ko te fe'ave'aki o te 'ū mamá 'e ina fakatātā 'ia **te fakatahi** ne'e hoki tukupau ki ai 'ia te tau-mātu'a fo'ou' 'iā mu'a o te 'Atuá . 'E hoki 'osi ia pea kole leva e te pule-to'oto'ogá 'ia te tapuaki a te 'Atuá ma'a te tau-mātu'á peamo tonā loto-falé .

'O hagē ko tona ui i 'aluga ake , 'e hoki fakamo'oni mo mo'oni 'ia te 'ohoanā mokapau ne'e 'āteaina mo'oni 'ia te filifili a te tau-mātu'á pea ne'e mole iai ni fakafeagai ki tanā 'ohoanā mai te potu o te totó pe'e ko te 'ēkelesiá (toto tahi , ne'e kua 'osi 'ohoana he tahi , ne'e kua fai he'ū voto a he tahi ki te ma'uli fakamamahi , etc.) Ko te potu 'aia 'e tonu ke fakamahino lelei i te temi teuteu ki te 'ohoanā

Kotea tona hokoatu ?

Ne'e fēnei 'ia te ui a he 'ēpikopō initia hu'uga mo te 'ohoanā lolotoga 'ia te fono faka'ēpikopō ko te Vatikano II : « Ko koutou ia 'ae mai te 'ū potu 'uesitē , 'e fe'ofa'ofani mu'a koutou pea hoki kotou 'ohoana . Ko 'ōmātou ia , 'e **'ohoana mu'a ia pea hoki fe'ofa'ofani !** »

'E au tui 'e ma'uhiga ke kita 'ofa mokā 'e kita fia 'ohoana . Ko tona 'uhiga ke faiga'i mu'a ke fe'ilo'i 'aki , ke fepalala'aki , ke fepalalau 'aki , femo'oni'aki peamo popoto i te fefakamolemole'aki mo'oni .

Kā 'e toe ma'uhiga age foki la 'ia te fa'ufa'u o te 'ofa 'aia , i te 'aho mo te 'aho , lolotoga te ma'ulí kātoa , mokā kita fakalaka i ni temi fiafia , i ni faigata'a'ia , i ni 'okita temi 'akilaloa'ia . **Kei tapuke me'a kei tonu ke lau !** 'E tonu foki la ke talanoa'i 'ia te ma'uhiga o te felāve'i fakataumātu'a i te nofo 'ohoanā .

Ko'enā 'ia te tupu'aga o te ma'uhiga o te teuteu ke lelei o tokita 'ohoanā fakatahi peamo ia kā ina fakahoko 'ia te to'oto'ogá , pe'e kita teuteu mo he kulupe ke mahino lelei mai ai pe kotea 'ae ka kita 'amanaki fakafou ki ai 'ia tokita ma'uli !

'I 'Uvea nei peamo Futuna , 'e kole ke māhina tolu 'ia te loaloaga o te lakaga teuteu 'ohoanā .

'E logo pe ne'e kua fualoa he kua nonofo fakatau-mātu'a a he tokolua , mole feala ke lau kua fe'auga mo lelei ke fakatapu'i nāua .

Hili 'ia te 'ohoanā , 'e tonu ke to'o he temi ke fepalalau 'aki , ke fevahevahe'aki , ke fefakamolemole'aki .

'E 'aoga ni 'ihi fagonogono ! 'E lagi feala pe ki he tahi temi ki 'amuli ! Koutou manatu'i

'AKI TE FE'OFA'OFANI KUA FOAKI ATU E TE 'ATUÁ , KUA KOUTOU LILIU KO NI FAKAMO'ONI O TE 'OFA 'AIA I MĀLAMA NEI .